

Velja v Ljubljani
in po pošti:

celo leto . . . K 84—
pol leta . . . " 42—
četrt leta . . . " 21—
za mesec . . . " 7—

za inozemstvo:

za celo leto naprej K 95—
za pol leta . . . " 50—
za četrt leta . . . " 26—
za mesec . . . " 9—

Jugoslavija

Na pisemne naročbe brez
denarja se ne
mo izdati.

naj pošljajo
ročno
kaznol.

Oglasi se računajo po po-
rabljenem prostoru in si-
cer 1 mm visok ter 45 mm
širok prostor za enkrat
40 vln., za večkrat popust.

Uredništvo je na Starem trgu številka 19. Telefon
številka 860. — Upravništvo je na Marijinem trgu
številka 8. — Telefon številka 44.

Izhaja vsak dan zjutraj.
Posamezna številka velja 40 vinarjev.

Vprašanja glede inseratov l. dr. se naj pri-
loži na odgovor dopisnica ali znamka. — Dopisil
naj se frankirajo. — Rokopisil se ne vračajo.

Veliki izgredi proti Slovincem in socijalistom v Trstu.

Italijanska vojaška in policijska oblast pospešuje izgrede. —
Več mrtvih in ranjenih.

Trst, 4. avgusta. Včeraj zvečer se je vračalo okoli 1600 otrok od izleta, ki so ga bili priredili socijalisti. Ko so okoli 21. ure prišli do ulice Madonnina, kjer se nahaja Delavski dom, je nastal prepir med socijalisti in karabinerji. Ti slednji so razbili oči rožje. Bilo je več ranjenih. Postala je panika med otroci, več mater se je onesvestilo. Danes so delavci v protestu proti tem dogodkom zapustili delo. Ob 10. uri je množica stavkajočih prikorakala na veliki trg, odkoder je deputacija odšla k guvernerju, in potem nadaljevala svoj obhod proti trgu Lipsia (sedaj Piazza degli studi). Karabinerji so jih tam ustavili in zavrtili; ker se demonstranti niso hoteli takoj ukloniti, so karabinerji nanje streljali. Bilo je več težko ranjenih in nekaj mrtvih. Socijalisti so se razpršili. Nato je nacionalistična mladež pod vodstvom italijanskih oficirjev priredila protidemonstracijo in zahtevala razobešanje italijanskih zastav. Demonstranti so navali na uredniške in upravniške prostore socijalističnega lista „Il Lavoratore“, na čelu jim „arditi“ s samokresi v rokah. Prezeli so telefonske žice, toda v kljub temu se je posrečilo urednikom poklicati takoj na pomoč vojaško silo, ki je napadale odpravila, predno so mogli povzročiti večjo škodo. Ker niso mogli ohladiti svoje jezice nad socijalisti, so navali proti „Nar. domu“, kjer ni nihče pričakoval ne demonstracij, ne napada. Tolpa kakih 20 demonstrantov, večinoma vojaki, med njimi osem oficirjev, so vdrl v kavarno in zahtevali, da se razobeši italijanska zastava. Potem so vdrl v prostore „Slov. Čitalnice“, ki se nahaja v prvem nadstropju, razbivši vhodna vrata. Razobešili so dve ital. trikolori, eno na pročelju in eno v stranski ulici Geppa. Razbili so slike in pohištvo ter pometali vse knjige in ča-

sopise iz knjižnic „Slovanske Čitalnice“ in „Češke besede“ na cesto, kjer jih je razgrajajoča množica študentov zažgala. Šele ko so razgrajali že čez pol ure, so prišli karabinerji, ki pa niso imeli nobenega opravila več, ker so razgrajali že odšli na drugo podjetje. Podali so se namreč v bližnjo ulico sv. Frančiška, kjer se v hiši št. 20 nahaja v I. nadstropju uredništvo „Edinosti“, v II. nadstropju pa uradi „Trgovske obrtne zadrage“. Ponavljalo se je isto, kar se je zgodilo v „Čitalnici“: vojaki so s puškinimi kopiti in s sekirami razbili vrata ter vdrl v prostore. V dvajsetih minutah je bilo vse, kar je bilo premakljivega, knjige, časopisi, rokopisi itd., pometano na ulico. V veži je stal ves čas polkovnik, na bližnjem oglu pa avtomobil poln vojaštva in karabinerjev. Šele, ko so vandali opravili svoje „junasko“ delo in vzkliknili svoj »dovršeno je!« (Tutto e fatto!), je neki častnik poklical bližnje vojake in karabinerje, da so navidezno stopili v akcijo. Škoda je posebno na knjigah in listinah neprecenljiva. V „Trgovski obrtni zadrugi“ so uničili vse knjige, ki niso bile v blagajni.

Ob 13.35 je prišlo pod vodstvom štirih oficirjev kakih 40 demonstrantov pred slovensko šolo na Acquedotto. Dva oficirja in okoli 20 oseb je šlo v hišo, ostali, katerim se je pridružilo mnogo drugih in tudi nekaj vojakov s puškami na ramah, so napravili okoli poslopja na široko kordon. Oni, ki so vdrl v hišo, so razbili vsa vrata, vdrl v vse sobe in kabinete in odnesli in pometali na ulico vse knjige, knjižice, učne pripomočke itd. Tudi ta operacija je trajala nemoteno nad pol ure. Uničena je tudi dragocena knjižnica „Slovenskega učiteljskega društva“, ki se je nahajala v šolskih prostorih. Karabinerji so prišli šele, ko so razgrajali

odhajali, in so jih prijazno pozdravljali. Demonstrantom na čelu so hodili „arditi“ s svojo zastavo: Črna z mrtvaško glavo. Popoldne je prišla množica demonstrantov pred prostore „Ljubljanske kreditne banke“, ki so bili zaprti. Vojaki, ki so vodili demonstracije, so vdrl v prostore in zahtevali z grožnjami, da se razobeši italijanska zastava. Šele ko se je pritisku ugodilo, so demonstrantje odšli, ne da bi napravili kaj škode. Tudi v kavarno „Balkan“ so prišli popoldne zopet razgrajati pod vodstvom italijanskih oficirjev in zahtevali, da se odstraniti lista „Lavoratore“ in „Edinost“. Kolikor so teh listov dobili v roke, so jih raztrgali. Častnik je hotel sneti slovenski napis „Kavarna“. Da se izogne večji škodi, je kavarnar dal sam odstraniti črke, katere je oficir prevzel, da jih vrže v morje.

V ulici „Madonnina“, kjer se nahaja socijalistični „Delavski dom“, in v domu samem je prišlo do hudih spopadov med „arditi“ in socijalisti. „Delavski dom“ je zaseden po „arditi“. Socijalistični zaupniki so bili odvedeni v zapor. Bilo je več mrtvih in ranjenih. Iz vsega je jasno spoznati, da policijska in vojaška oblast pospešuje izgrede proti socijalistom in Slovincem, kateri slednji pa niso dali ni najmanjšega povoda.

Za javni red in mir.

Trst, 5. avg. (Izv. por.) Civilni komisar Ciuffelli je izdal ostre odredbe za držanje javnega reda in miru. Vsako zbiranje ljudi je prepovedano.

Poziv delavstvu.

Trst, 5. avg. (Izv. por.) »Il Lavoratore« prinaša poziv delavstvu, naj ne ustavi dela in naj se obnaša mirno.

Ranjenci.

Trst, 5. avg. (Izv. por.) Iz poročila včerajšnje »Edinosti«: Razun otrok in mater, ki so od strahu padle v nezavest, je bilo veliko ljudi težko ranjenih. V kolikor smo mogli doslej ugotoviti, so bile te osebe ranjene: Viktor Maurich, Silvij

Pagliaga, Peter Ivanisevich, Jurij Zaller, Mario Ch'edigo in Martin Crivicich. V vojaško bolnico so bili prepeljani: dva karabinerja, dva berzaljerja in dva arditi, v mestno bolnico pa Fran Pagliaga (zadet v rebra od krogelje), Ivan Ferluga (ranjen v glavo s kamnom), berzaljer Josip Aurigio (ranjen s puškinim kopitom), Roman Gasparidio (ranjen v nogo), berzaljer Rikard Pisone (zadet od krogelje v laket) in Karl Campanauro (ranjen s puškinim kopitom na glavo). Iz poročila »Edinosti« je razvidno, da so se vršili ljuti boji med vojaštvom in civilisti ter da so žrtve bile ranjene pri prvem spopadu med vojaštvom in socijalisti. Cenzura je zaplenila ostali del poročila.

K tržaškimi dogodkom.

Demarkacijska črta, 4. avgusta. Včerajšnje in današnje protislovenske demonstracije v Trstu so razžalostile in razjarile vse naše ljudstvo tostran demarkacijske črte. Kakor blisk se je raznesla vest o italijanskih izgredih proti tržaškimi domačinom. Prinesli so jo potniki, razširili naši narodni kurirji, italijanski oficirji, ki so dobili tozadevna rezervatna poročila, pa so s svojimi opazkami med moštvo gotovo še povečali obseg in izid krvavih dogodkov v Trstu.

Govori se — med italijanskimi oficirji ni to nobena tajnost — da so se začeli izgredi na neposredno željo oziroma s posrednim sodelovanjem odhajajočega vojaškega gubernatorja Pettittija. Novi civilni gubernator Ciuffelli naj bi ob prtljiki teh dogodkov, ki so izključno političnega značaja, spoznal, da je civilna uprava v zasedenem ozemlju še preuranjena. Poveljnik italijanske okupacijske oblasti v — je pred par dnevi izjavil našemu občinskemu predstojniku, da se politične in gospodarske razmere s civilno upravo v „Julijski Veneciji“ nikakor ne bodo zboljšale, pač pa v splošnem poslabšale. Da je imel, sicer kolikortoliko naročeni protislovenski izgredi v Trstu.

VLADIMIR LEVSTIK.

140 nadaljevanje.

Višnjeva repatica.

Dokler ne vidim grofu v karte — hudimanal Mene obdelava po enem kopitu, Smučiklasa po drugem, klerikalce po tretjem; iz vsega skupaj bi se videlo jasno, kaj naj storim. Za tako usodno početje sem pač premalo odpiral oči.

Rečeno, storjeno. Še tisti hip je stopil k telefonu ter poklical k sebi policijskega komisarja doktorja Skobylla; bil je to rejen temnolasec, temno bodečih očes in sumno drgečočim nosom, ki je vzlic svoji zelo vsakdanji obliki bogve zakaj spominjal človeka na smrček lovskega psa. Odkod so ga dobili, ni vedel nihče z gotovostjo; znano je bilo samo, da je slovenskih staršev sin, po imenu nekdanj Skobilj, in je »odkril svoje germanstvo« ter svoj poklic edino pod nagibom nadvse razvitega zmisla za varno karijero ter jako majhne dovtetnosti za to, kar tvori sicer moralo spodobnih ljudi. Zvest kakor skopljen pes, ni poznal človeških ozirov; avazujoč to redko zanesljivost, so mu kmalu izročili politični referat, katerega upravlja brez usmiljenja, večno hladan, siguren ko krogla iz puške, zaverovan samo v svoj službeni uspeh. Mnogo naših ljudi je živele po projekciji doktorja Skobylla daljši ali krajši čas na državne troške, med njimi celo več umetnikov in lite-

ratov, vsled česar ga skoraj lahko imenujemo mecenata; mimogrede bi tudi omenil, da rad za šport prevaja slovenske poezije v nemščino in radi tega žanje simpatije gotovih ničemurnih rodoljubov. Z neprodinim obrazom in zapeto suknoje je stopil pred svojega predstojnika, vprašujoč se natihem, ali ga čaka nova »afera« ali morda tolikanj zaželjeni Franc-Jozefov red.

Bilo je takorekoč oboje.

»Gospod doktor,« ga je nagovoril ekscelencia, »poveriti vam hočem jako važno in zelo delikatno nalogo. Prvo, kar zahtevam od vas, je to, da ostanen najin razgovor tajen, tako tajen —«

»Kakor bi ga zaupali grobu,« se je oglašil Skobyll.

Predsednik je odobravaje vzdignil oči; toda komisarjev obraz je bil v tem že spet okamenel, še poznalo se mu ni, da je kaj rekel.

»Zadeva je pač političnega značaja, in vendar —« je izbiral ekscelencia, ugibaje pri tem, ali bo komisar dovolj prebrisan, da zapopade njegovo željo. »Z eno besedo, razlikuje se bistveno od vseh vaših doseđanjih. Rad bi, gospod doktor, da se pozanimate za visoko osebo, ki biva med nami v važni, tajni politični misiji . . .«

»Grof Beaupertuis von Künigsbruch,« je rekel nekdo vmes.

Predsednik se je zdržnil, presenečen po toliki razboritosti. »Da, ljubi Skobyll, zadeli ste v črno,«

mu je ušlo nehote. »Mari veste kaj o vsem tem?« Komisarjev nos je komaj vidno poskočil; vsegaveden smehljal mu je zaigral pod krtačastimi brki ter izginil še preden ga je ujel načelnikov pogled.

»Zares,« je nadaljeval naš stari gospod. »Za grofa gre. Velika je stvar in važna vaša vloga, moj dragi; pa kaj bi govoril vam, ki morate sami že — slutiti vse!« je počehljal komisarjevo ničemurnost. »Biti hočem kratek in skop, zakaj molk je v naših poslih marsikdaj enako neizogiben, kakor težak . . . Grof Künigsbruch mi je prinesel nalogo — visoko, zgodovinsko nalogo, takorekoč naravnost z merođajnega mesta; nalogo, ki me odkljuje in navdaja s ponosom. Pri tem pa mi je podal manj jasnosti, nego bi človek upal in želel; odkril mi ni toliko, kolikor bi morda zahteval čim najpopolnejši uspeh celotne akcije, v kateri je namenjen tudi meni važen, rekel bi, odločilen del. Z njegovega vidika je to čisto pravilno; kadar se jaz strogo držim predpisov, gošpod komisar, vam tudi ne povem vsega.«

»Razumem,« je dejal Skobyll s tako premetenim naklonom, da ekscelencia ni vedel, ali mu je sploh še treba govoriti.

»Vidite, gospod komisar! In — čemu bi se vam prikrival? — nadvse hvaležen vam bom, ako mi zberete podatkov, na podlagi katerih bom morda laglje sodil in sijajneje rešil svojo reč.«

(Dalje prth.)

Naše zavedno in do skrajnosti potrpežljivo ljudstvo je zelo ogorčeno, pa si ne more pomagati. Seveda so pri nas izključene najnedolžnejše manifestacije, celo shajanje v večjem številu se zdi italijanskim vojaškim oblastim sumljivo. Naša usoda je bridka. Naj se zgodi karkoli, mi smo prisiljeni molčati, trpeti, upati in čakati boljših časov.

Posiljam Vam točno poročilo o tržaških dogodkih, kakor so mi pravili očividci.

Po sklepu pisma sem zvedel, da ni izključeno, da so hoteli Italijani s protislovenskimi izgedi v Trstu izzvati protitalijanske demonstracije v Sloveniji in predvsem v Ljubljani. Tržaški dogodki, ki so v bistvu podobni onim na Reki, naj bi bili povod napada na italijanske oficerje in vojake s slovenske oziroma jugoslovanske strani. Tak napad, ki bi bil razumljiv, bi mogel silno in največ škodovati ravno nam neodrešenim Jugoslovonom, za posledice pa bi lahko imel celo okupacijo Ljubljane in ostalega slovenskega ozemlja. Tudi mislim, da se je današnja koncentracija vojaštva ob demarkacijski črti izvršila s tem namenom. Storitve torej vse, da ostane naš narod v svobodni Jugoslaviji in še posebej v Ljubljani miren in da se ne pusti zavesti od upravičenega ogorčenja v svojo lastno škodo.

Op. ur. Poročilo, ki nam ga je poslal naš poročevalec v zasedenem ozemlju, vsebuje veliko več nego uradna objava, pa ga z ozirom na kritičen položaj naše ogrožene domovine ne moremo priobčiti. Kuradnemu poročilu pa moramo pripomniti, da so se izgedi v Trstu, ki so se začeli z izletniki tržaške socialno-demokratske organizacije, spremenili v izključno protislovenske in kot taki tudi končali. Podprtvanje protisocialističnih demonstracij po ljubljanskem dopisnem uradu je tendenciozno, čeprav se je zgodilo z dobrim namenom.

Privilegirana korupcija z izvoznici.

Nesramna trgovina na račun jugoslovanskih dijakov.

Na Dunaju obstoja visokošolsko stanovsko društvo „Preporod“, ki ima za svoje članstvo, h kateremu pripada do malega skoro vse jugoslovansko na Dunaju se nahajajoče dijaštvo, menzo, katero zalaga s potrebnimi živili iz domovine. Omenjeno društvo si je izposlovalo od centralne vlade v Beogradu podporo v znesku 180.000 kron in dovoljenje za izvoz živil do imenovane vrednosti.

Ministrstvo prosvete je dalo svemu oddelku v Novem Sadu nalog, da naj nakupi za navedenih 180.000 kron živeža, ki ga naj nato odstopi

delegatima „Preporoda“ Pavešiču in Poljakoviču. Imenovani oddelki ministrstva prosvete pa je poveril to nalogu dr. Apiču, ravnatelju banke „Vojvodina“. Imenovana študenta sta v sporazumu z dr. Apičem zahtevala 4 vagona za prevoz živil na Dunaj in jih tudi dobila. Prostor v teh vagonih pa se je porabil sledeče: V dva in pol vagona se je naložilo blago za „Preporod“, ostali prostor pa je porabil dr. Apič za blago, ki ga je nakupil na svojo roko in to: masti, slanino, makarone in druge testenine. Živila so nato pasirala mejo.

Ko so prišli imenovani vagoni na Dunaj, sta javila dr. Apič in Poljakovič našemu dunajskemu poslanstvu, da je v njihovem spremstvu prispelo za „Preporod“ 2 in pol vagona živil. Društvo „Preporod“ je poslalo takoj revizorje na kolodvor, da pregledajo došlo blago. Ko so leti videli ostalo blago in vprašali, komu da je taisto namenjeno, ko vendar po potnih dokumentih tudi pripada društvu „Preporod“, jim je dr. Apič — ki je, kar je značilno, sam spremljal blago — odgovoril, da je blago njegova lastnina in da bo on sam razpolagal z njim, kot bo to njemu ljubo. Revizorji so nato takoj celo zadevo, ki je bila očitno tihotapstvo, naznanili našemu poslanstvu, ki je takoj odredilo, da se ima vse blago, ki je bilo naslovljeno na „Preporod“, pa ne njegova last, konfiscirati in prepeljati v društveno skladišče.

Ko se je hrana pregledovala, se je protokolično dognalo, da so bila vsa za društvo kupljena živila razen moke slabe kvalitete — medtem, ko je bil oni del blaga, ki ga je utihotapil na zgoraj navedeni način dr. Apič, dosledno prvovrstno. Zato je društvo poslalo k našemu poslanstvu 7 delegatov in prosilo, da bi smelo rabiti tudi po dr. Apiču utihotapljen živila, kar je naš poslanik vitez Pogačnik tudi dovolil.

Dr. Apič se je, videč kako se je cela afera zasukala, odpeljal v Beograd in ko se je vrnil nazaj, je dobilo društvo „Preporod“ od našega poslanstva nalog, da mora vrniti dr. Apiču ves živež, ki ga je isti utihotapil — za že parabljen in prodano blago (nekaj mesa se je s privoljenjem poslanstva prodalo, ker se je pričelo kvariti), pa plačati dr. Apiču odškodnino, in to, čujte — po dunajskih fakturnih cenah. Društvo se je takoj osebno pritožilo pri g. poslaniku Pogačniku, ki pa je izjavil, da je svoj nalog izdal po odredbi ministrstva prosvete v Beogradu, katere vsebina je v glavnem sledeča: Društvo „Preporod“ neka preda suvišnu hrano dr. Apiču, ako je dr. Apič u istini lastnik i ako nema nikakve druge smetnje.“ — V ostalem je izjavil g. Pogačnik, da društva motivi njegovih odredb popolnoma nič ne brigajo in da bo postal vojake v skladišče, če se ne

bodo takoj pokorili njegovemu povelju. Društvo se je nato moralo pokoriti, oddalo hrano dr. Apiču in takoj poslalo v Beograd svoje delegate, da spravilo stvar v ministrstvo in pred parlament. — Dr. Apič pa je spravil par stotisočev — in vsaj večji del „zasluženih“ — v svoj žep.

Cudno, jako čudno moramo imenovati postopanje g. Pogačnika. Če ni videl na celi aferi, pri kateri je šlo za očitno tihotapljenje in varanje z izvoznici in ki jo smatra celokupno jugoslovansko na Dunaju živeče dijaštvo za javen škandal, pod katerim trpi ugled naše države — če na tej aferi g. Pogačnik kot legalni zastopnik našega prava ni videl nič sumljivega in bil pripravljen pripomoči tihotapcu do njegovega blaga celo z bajonetni naperjenimi proti jugosl. dijaštvu, potem moramo pač njegovo postopanje soditi vsaj za — sumljivo. Gledali bomo, da stvar ne zaspi!

Mirovna konferenca.

Reka dobi poseben statut. Reka izvozna in uvozna jugoslovanska luka.

LDU. Lyon, 5. avgusta. (Brez-zično.) Kakor poroča „Petit Journal“, se bliža reško vprašanje svoji končno veljavni rešitvi, ki bo vsestransko zadovoljevala. List pripominja, da je Tittoni dokazal svoje spravljivo stališče s tem, da je sprejel predloge, ki vpoštevajo interese obeh prizadetih strank. Reka dobi poseben statut, ki bo upošteval italijansko občutljivost. Na podlagi tega statuta bo luka mogla služiti kot izhodišče k morju tudi Jugoslaviji. Ne namerava se ustvariti kondominij in tudi ne posebna luka za nebezo obeh interesiranih držav. Jugoslovani bodo deležni vseh potrebnih ugodnosti, ki jim bodo zajamčile prostost trgovine glede uvoza, kakor tudi glede izvoza.

Jugoslavija.

Pozna odredba.

J Ldu. Beograd, 4. avgusta. Vojni minister je odredil, da se imajo izpustiti na svobodo vsi oni vojni ujetniki, ki so z našega ozemlja, t. j. naši državljani.

Nabava telefonskega in brzojavnega materijala.

J Ldu. Beograd, 5. avgusta. V ministrstvu za pošto in brzojav je odločeno, da se nabavi potrebno telefonsko in brzojavno gradivo. Posebna komisija bo v to svrhu odpovala na Francosko in Angleško.

Zahtevajte „Jugoslavijo“ po vsaki gostilnah, kavarnah in brivnicah! Pridobivajte novih naročnikov!

morebiti tudi zagrebška opera.

Tedaj je nastalo vprašanje, kje naj se vršijo predstave ali v Narodnem domu ali v mestnem gledališču. Jasno je bilo, da nemško gledališče v Mariboru mora prenehati, če se hoče uspešno razvijati slovensko. Dasi je doslej nemško gledališče, ki je last mesta, že staro poslopje, je vendar prevladovalo mnenje, da vzlic temu odgovarja v večji meri zahtevam pravega gledališča nego oder Narodnega doma, ki nam je sicer dobro služil v dobi zatiranja. Zato je Dramatično društvo stopilo v dogovor s predstaviteljem mesta Maribora, z g. vladnim komisarjem dr. Pfeiferjem, ki je umeval težnje slovenskega prebivalstva po stalnem gledališču in je odprl vrata doslej nemškega gledališča Slovincem, na drugi strani pa je Dramatično društvo priskočilo bodočemu slovenskemu gledališču s tem na pomoč, da mu bo dalo vso svojo bogato garderobo, dekoracije, arhiv in sploh ves svoj inventar na razpolago. Obenem s temi sklepi pa je dalje Dramatično društvo v Mariboru stopilo že tudi v dogovor z raznimi umetniki in posrečilo se mu je pridobiti kot ravnatelja slovenskega gledališča v Mariboru

Neodrešena domovina.

Iz naše Koroške.

(Od našega posebnega poročevalca.)

Življenje in razpoloženje v Celovcu.

n Velikovec, 5. avgusta. Komaj so odšli Jugoslovani iz Celovca, se je pričel že prepir med trgovci in obrtniki na eni in med uradniki, profesorji in odvetoiki na drugi strani. Za časa jugoslovanske zasedbe je bilo namreč dosti cenih živil, česar ne bo več, ko poteko zaloge, ki jih je pustilo tam naše vojaštvo. Trgovci in obrtniki so spoznali takoj, da bi bila za nje Jugoslavija boljša domovina, kot Nemška Avstrija in se jih je že mnogo izrelo za Jugoslavijo. Drugi pa čutijo, da bi za slučaj, da pripada Celovec Jugoslaviji ne bodo več imeli lepih eksistenc in agitirajo za Nemško Avstrijo. Samo „Vielreisser-ji“ so za Jugoslavijo. Mogoče bo pa imel želodec odlično besedo.

Roparji v zoni B.

n Velikovec, 5. avgusta. Koroški „Volkswehr“ je, kakor dohajajo vesti, razpuščena in so se boljševiški elementi te imenitne organizacije razšli na vse kraje. Sedaj prihajajo oboženi po noči k kmetom in zahtevajo živeža, denarja ali živine t. t. d. Pred par dnevi so ropali v Smilšvavčah pri Rožeku in Ltoji, kjer so pri kmetu Jeseniku streljali skozi okno in trikrat ranili starega posestnikovega očeta. Pri posestniku Valentinu Faletu, ki ima tudi trgovino in gostilno so na zagoneten način ukradli vse ključke, da bi bili po noči lažje kradli. Sploh bo zona B, kakor vse kaže, morala mnogo pretrpeti pred roparji, ki jih je vzgojila koroška deželna vlada.

Slovanski svet.

Vseučilišče v Kamiencu Podoljskem.

sl Ldu. Dunaj, 4. avgusta. (ČTU.) Ukrajinski tiskovni urad poroča iz Kamenca Podoljskega, da se otvorijo zimski tečajji tamšnjega vseučilišča s predavanji na 4f. kultetah: zgodovinsko-modroslovni, bogoslovni, pravoslovni in prirodnoznanstveno-matematični.

Možnost preobrata v Rusiji.

sl Ldu. Nauen, 4. avgusta. (Brez-zično.) Vesti o skorajšnjem preobratu v Rusiji se v nemškem časopisju sprejemajo rezervirano, vendar smatrajo pa previdni opazovalci izpremembo sistema v Rusiji še pod zimo za mogoče, brsk me zaradi tega, ker je nemogoče, da bi rusko ljudstvo prenašalo boljševiške odredbe še preko zime in ker se bo ojačil zunanji vpliv na boljševiško Rusijo vsled sklepa miru.

Močno gibanje med Vendi.

sl Ldu. Dresden, 4. avgusta. (ČTU.) Med Vendi se pojavlja v no-

Slovensko gledališče v Mariboru.

Dramatično društvo v Mariboru obhaja letos desetletnico svojega obstanka. V življenju naroda je to sicer kratka doba, a v razvoju slovenskega življa v Mariboru pomenja desetletno delovanje Dramatičnega društva izredno važno in častno točko. Znano je, kako so Nemci zatirali in zadrževali vsak korak napredka pri Slovencih. V teh hudih časih boja in ponižanja je izpolnjevalo Dramatično društvo nalogo, da je pritegovalo in združevalo vse, zlasti pa nižje sloje Slovincem pri gledaliških predstavah ter je tako krepilo korenine, s katerimi so se držali nekaterniki še slovenstva.

Z osvoboditvijo Maribora po Slovincih pa je bila naloga Dramatičnega društva pravzaprav izpolnjena, kajti nova doba se ne more več zadovoljiti z diletantskimi gledališčinimi predstavami, nastala je potreba stalnega slovenskega gledališča. Pri zadnjem občnem zboru izvoljeni odbor si je bil tega v svesti in njegov novi predsednik je že tedaj izrecno povdarjal, da bo treba spričo novih razmer, ki

so nastale v Mariboru, gledati na to, da Dramatično društvo pomnoži število svojih diletantskih igralcev z igralci po poklicu. To vprašanje je pretrpaval odbor v vsaki svojih sej, preden so se pojavili v nekaterih listih neosnovani očitki, češ da odbor Dramatičnega društva ne misli na napredek bodočega gledališča v Mariboru. Slednjič se je sešla gledališka enketa, v kateri so bili ne samo zastopniki Dramatičnega društva, temveč tudi g. poverjenik za uk in bogočastje ter zastopniki mesta Maribora, glasbe in drugi prijatelji prosvete. Nastalo je vprašanje, kakšno gledališče naj dobi Maribor prihodnje: jesen: ali opero opereto ali dramo. Najraje bi seveda imeli vse troje, a izkušnje drugih gledališč, tako ljubljanskega, zagrebškega in tržaškega, kakor tudi dejstvo, da bi bilo v tem poznem času že težko dobiti igralcev in igralke za opero in opereto, so dovedle Dramatično društvo do spoznanja, da je prvi korak od diletantkega pa do pravega gledališča le ta, da vpostavimo za enkrat le dramo, ljudske igre s petjem, po možnosti pa tudi opereto. Preskrbljeno pa je tudi za to, da bo prišla v Maribor šestokrat gostovat ljubljanska in

slovečega igralca in režiserja g. Hinka Nučiča, ki se je poprijel tega podjetja z vso vsmo in energijo, ki je njemu lastna. Za naše slovensko gledališče je že pridobljenih s pogodbami več prvovrstnih moških in ženskih umetnikov in smelo trdimo, da se bo slovensko mariborsko gledališče uspešno kosalo z ostalimi jugoslovanskimi gledališči.

Mestno gledališče v Mariboru je sicer, kakor že omenjeno, staro poslopje, a ima tudi svoje prednosti; pred vsem je njegova akustika izredno dobra; tudi prostor za gledalce je precej v redu; marsikatero pomanjkljivosti pa so na odru, a vse to se bo dalo popraviti še pred otvoritvijo sezije. Naš znani umetnik g. profesor Cotič je radevolje prevzel obnovev in popravo kulis, a tudi mnogo drugih pridnih rok dela od jutra do večera, da bo gledališče moglo uspevati. Želeti bi bilo, da pridobi mestna uprava v svojo last tudi vso garderobo bivšega nemškega ravnatelja, in potem imamo vse, česar potrebujemo.

Pa še nekaj moramo omeniti: Dramatično društvo je poskrbelo tudi za to, da se otvori v najkrajšem času dramatična šola pod spretnim vodstvom

Dnevne vesti.

dn Prazen strah. Po izpraznitvi Celovca s strani naših čet se Nemci iz varnostnih vzrokov preiskali železniško progo Beljak—Celovec in St. Vid—Celovec.

dn Prvi vlak iz Niša je došel v Grad 3. t. m.

dn Gremij trgovcev za radovljanski politični okraj. V Radovljici se bo v nedeljo, dne 10. avgusta ob pol 15 uri vršil v salonu Kunstljeve restavracije ustanovni občni zbor „Gremija trgovcev za radovljanski politični okraj.“

dn Razpisana je glavna trafika v Mariboru, Marijina ulica 12. Trafikantski dobiček v letu 1918 je znašal 4257 K 20 v, prodaja kolkovnih vrednotnic je nesla 1530 K 24 v, prodaja poštinih vrednotnic 49 L 21 v. Jamščina 425 K. Ponudbe do 20. avgusta 1919 na fin. okr. ravnateljstvo v Mariboru.

dn Trgovske šole so otvorili v Skoplju in Bitolju.

dn Druga skupina srbskih dijakov emigrantov se je odpeljala 4. t. m. iz Francoske preko Italije proti domovini.

dn Šolska reforma. Posvetovanj proforskega društva o novem učnem načrtu za srednje šole se udeležuje tudi načelnik ministrstva prosvete dr. Vladimir Petković, ki se mudil zadnji čas na Bledu.

dn Tattenbachova ulica. Mariborska gospoda jo je uganila. Tattenbachovo ulico dobimo in se ž njo pred vsem svetom osmešimo. Tattenbach je res junak Jurčičevega romana, a vsi kritiki enoglasno izjavljajo, da ta slabotni nemški fevdalec ne zasluži biti junak slovenske zgodovinske slike. Bil je upornik, res, a le za svoje koristi, hotel je postati neodvisen knez slovenskih pokrajin. — toda kot nemški veleposestnik. Dočim sta Zrinjski in Frankopan bila tudi pesnika oz. pisatelja v narodnem jeziku in je Peter Zrinjski strastno ljubil Hrvatsko, Tattenbach slovenski ni bil znal ni. Kako je ljubil slovenskega kmeta, pripoveduje Jurčič sam v svojem romanu. Saj poznajo vendar učeni mariborski gospodje tisto sceno v kateri izjavlja slovenski kmet, da se bo bojeval za tistega, ki bo prvi odpravil tlako in desetino. In glej navdušeni upornik Tattenbach o tem ni hotel nič slišati. In z imeni takih ljudi hočejo v času nacionalizma, demokracije in socijalnega vprašanja naši samolastniki okrasiti ulice. O imenih res velikih Jugoslovancev Strossmayerja, Preradovića, Karadžića, Dušana Šilnega ni govora. Gospoda, učite se malo zgodovine, poučite se o jugoslovanskih velikanih, poglobite se v zahteve sedanje dobe in blamaža s Tattenbachom bo in naj bo poslednja.

dn Zakaj se to dopušča. Nemški šulverein pošilja svojim zvestim še vedno dopise, v katerih prosi na eni strani za denarne doneske, na drugi strani pa zopet obljublja bogato materialno pomoč za delovanje na polju narodnostnega boja. Nemci so res silno naivni, če niso še uvideli, da je šulvereinu v narodnostnih državah odklenalo za vedno.

dn Roparski napad. Ko se je podal pred nekaj dnevi cerkovnik iz Skomra pri Konjicah na sejem v Konjice, ga je napadel do sedaj neznan zločinec v vojaški obleki, ga pobil na tla in mu oropal okoli 3000 K. Zločincu so na sledu.

dn Utonil je v Savi pri Krškem 17letni mizarški vajenec Maks Stanšek iz Krškega. Trupla utopljenca še niso našli.

dn Aretirani pomagači avstrijskih krvnikov. Sodišču v Kraljevcu je izročeni v preiskovalni zapor 20 tamošnjih meščanov, ki so za časa vojne pomagali sovražniku.

dn Dober plen. V Zagrebu so aretirali detektivi nekega Giuseppe Rossi, ki je imel pri sebi skritih 1.200.000 ameriških dolarjev. Za dolarje je hotel pri nas nakupiti zlat denar in jih utihotapiti na Reko.

dn Visokošolci v Brnu smo osnovali „Jugoslovansko akademsko Menzo“. Da bi nam bilo v jeseni mogoče dovesti živež iz domovine, obračamo se na jugoslovansko javnost s prošnjo, da nas podpira. Kdor želi nabiralne pole ali kaka pojasnila, naj se obrne na tehniko Frančka Premelča v Župelevcih pri Brežicah. Odpor.

dn Kuga. Izšla je naredba, da se podvzamejo vse odredbe, glede omejitve kuge, ki vlada v kozaničnem okrožju.

dn Povišanje cen tobaku v Nemški Avstriji. Cene vseh vrst tobaka v Nemški Avstriji so se povišale zopet za 40 odstotkov. Nove tobačne tovarne se ustanovijo v Steinu ob Donavi in Wöllersdorfu.

dn Zveza vojnih invalidov priredi v nedeljo dne 10. avgusta invalidne shode v Šmarju pri Sevnici in v Ptujju. Čas in prostor bo razviden na plakatih.

dn Invalidi kostanjeviškega krškega in novomeškega sodnega okraja se vabijo tem potom, da se v čim večjem številu udeleže sestanka, ki se dne 10. t. m. ob pol 16 uri v prostorih gostilne g. Bučarja v Kostanjevici. Namen zborovanja je, čim preje organizirati vse vojne invalide teh okrajev.

dn Učitelj Frlan iz Istre naj se javi na naslov: Ivan Poropat, Novomesto, kolodvor.

dn Ubog invalid, ki je vsled vojne prišel ob vse, prosi usmiljena srca za kako obleko ali denarno podporo. Darila naj se pošljejo na občinski urad Dragatuš pri Črnomlju za invalida Rudolfa Gorše.

Ljubljanske vesti.

I Opozarjamo našo mladino, predvsem dijaštvo, naj se vede mirno in naj ne reagira na slučajna izzivanja italijanskih oficirjev in vojakov. Včeraj bi se vsled narodne navdušenosti nekega dijaka kmalu zgodil neljub incident, ki bi bil lahko povod kakih dogodkov v našo največjo državno in narodno škodo. Bodimo resni in zavedajmo se težkega položaja, v katerem se nahaja naša domovina!

I Imenovanja pri odseku za prehrano v Ljubljani: okrajni glavar dr. Bogumil Senekovič direktorjem 2. razreda, okrajni komisar dr. Emil Gaj sekretarjem 2. razreda, vladni koncipist Stanko Novak pisarjem 1. razreda in vladni kanclist Franc Urlep pisarjem 3. razreda.

I Smrt francoskega oficirja. Včeraj je umrl nenadne smrti francoski podporočnik Devallon, član komisije za nadzorovanje prevoza življenjskih potrebščin na kolodvoru v Zalogu. Pogreb se vrši danes ob pol 16 iz deželne bolnice.

I Stavka. Na zborovanju dne 4. t. m. so kovinski delavci uslužbeni v železnih livarnah sklenili stavko, ki so jo včeraj pričeli. Vzrok stavki so plačilne zahteve.

I Pameten nasvet. Ker je pomankanje stanovanj v Ljubljani tako silno, bi bilo umestno, da se priredi sedaj nepotrebna jahalnica na Blewelsovi cesti za stanovanja.

I Amerikanska darila. Mestni magistrat ljubljanski je dobil nekaj ameriških daril, ki se bodo razdelila med najrevnejše ljubljanske rodbine in siromake. Pismene prošnje z natančnimi navedbami o potrebniosti naj se vlagajo v magistratnem protokolu do 15. t. m. Prošnje smejo vlagati le taki, ki niso oziroma ne bodo prosili pri poverjeništvu za soc. skrb in ki so res obleke potrebni. Ker je količina blaga zelo omejena, se na druge prošnje ne bo moglo ozirati. Na razpolago je razna moška, ženska in otroška zgornja obleka in perilo, potem čevlji, nekaj moških in ženskih klobukov, kap in nogavic, sukanca, gumbov, mila in drugih malenkosti.

I Kinoteden v prid invalidom prične 31. avg. na bogato razsvetljenem in okrašenem Kozlerjevem vrtu, katerega priredi „Prvo slov. društvo kinonastavljencev za Slovenijo v Ljub-

ljani.“ Društveni prip. odbor se ni ustrašil ogromnih stroškov in dela v prid invalidom. Zasižural si je prvovrstne filme, katerih vsak se predvaja le dva večera, četiti pa samo en večer. Filme je odstopil v prid invalidom „Saves za iznajmljivanje filmova v Zagrebu“ ter dal istim ves izposojevalni znesek od 8.000 K. Dalje se je izposojalo vojaško godbo dravske divizije brezplačno, krasen vrt, električen tok mestne ljubljanske in šišenske voj. elektrarne, naročilo velike programe v 40.000 izvodih, katere prinese ljubljanski dnevnik kot prilogo. Glede 2000 sedežev (stolov) se odloči te dni. Vse kar je pripravljeno in zasigurano, bi stalo okoli 20.000 K, s tem je odbor storil vse, kar je bilo v njegovi moči.

I Veselica poljanskih fantov. Napr. gosp. društvo za poljanski okraj naznanja, da ni v nikakem stiku z »Odborom poljanskih fantov« in njih veselico. Društvo priredi svojo običajno letno veselico koncem tega meseca. Natančni spored objavimo pravočasno.

Dopisi.

d Medvode. Cvetlični dan v prid vojnim invalidom, je donesla 1419 22 kron, kar je za tukajšnje razmere naravnost sijajni znesek. Da se je nabrala tako lepa vsota, gre predvsem zahvalu vilemu osebuju tuk. kralj. žel. postajnega urada, ki je z vneto vzelo akcijo v svoje roke.

d V Sp. Šiški se vrši v četrtek 7. avgusta ob 20. uri sestanek v telovadnici ljudske šole. Razpravljalo se bode o električni razsvetljavi. Blagovollite se tega sestanka udeležiti polnoštevno vsi hišni posestniki in vsi interesentje iz Sp. Šiške, da se vendar enkrat odločimo pridobiti Sp. Šiški tako neobhodno potrebno električno razsvetljavo. Odbor.

d Ribnica. Graščak Anton Rudež je ustrelil v svojem lovišču na Veliki Gori staro volkujo. Tudi mladiči so s cvllenjem naznanjali svojo bližino, a iz goščave se niso pokazali. Volkovi so se v zadnjem času začeli v raznih krajih na Kranjskem pogosteje pojavljati.

d Vitanje. Cvetlični dan v Vitanju, dosedaj najbolj zagrizenem nemčurškem trgu na Sp. Štajerskem, se je obnesel z ozirom na tukajšnje razmere precej dobro. Vsa čast prirediteljem, posebno pa g. gerentu Westinu in narodnozavednemu učiteljstvu.

d Iz Celja. Mestni urad je postavil cene za zelenjavo, katero do našajo kmetice na trg; te cene so zaznamovane na dveh velikih lepkih. Cene so res na papirju, v resnici pa so ostale prejšnje cene. Ko sem se skliceval pri kmetici na določene cene, mi je odgovorila, naj grem kupit k onemu, ki je postavil cene. Ako vpoštevamo splošne razmere, je imela kmetica prav, ker prijemajo le male, velikih pa ne vidijo. Cene naj določijo ne le samo kmeticam, temveč — kar je še bolj potrebno — tudi trgovcem, ker samo ti nezaslišano navijajo cene. Poznam trgovca, ki je kupil n. pr. milo po deset kron kilogram, prodajal pa je po dvajset kron itd. V Mariboru je kruh tretjino cenejši kot v Celju; v Mariboru stane hlebec kruha dve kroni, v Celju stane pa enak hlebec iz iste moke tri kroni. Kaj je temu krivo? Ko bode videl kmet, da so znižali trgovci cene, jih bode brez dvoma tudi on in ne bode treba pisati tržnih cen.

d Guštanj. 23. p. m. se je ustanovil začasen „Narodni odbor“ občin Guštanj, Tolsti vrh in Kotlje, ki je prevzel nalogo ustanoviti razna društva. Narodni odbor je sprejel v svoj delokrog našo nanovo ustanovljeno čitalnico združeno s pevskim društvom, prevzel je skrb za ustanovitev Sokola, ki začne delovati v najkrajšem času. Izvolil se je pripravljajni odbor, ki bo nabiral prostovoljne prispevke, da se postavi primeren spomenik nepozabnemu junaku Malgaju. Ukrenilo se je vse potrebno, da se zboljšajo stanovanjske razmere našega delavstva kakor hitro bo za taka podjetja ugoden

čas. Dalje se je ustanovil tudi brezplačen tečaj za analfabete, da se lahko izurijo v čitanju in pisanju. Kakor se vidi, si Narodni odbor prizadeva vsestransko za procvit naše nove države ter za blagostanje posameznikov. Zato ga iz srca pozdravljamo ter mu želimo mnogo uspeha na narodnem in kulturnem polju.

d Borovlje. V četrtek 31. julija smo priredili tu v hotelu Just sijajno uspel družabni večer na čast srbskim častnikom. Dasi so ti dospeli še le popoldne v naš trg, se je občinstvo v nepričakovano velikem številu zbralo. Kot prvi je izpregovoril okrajni glavar, nakar je g. prof. dr. Mišič v vznešenih besedah pozdravil mile goste, slaveč srbskega vojaka kot našega rešitelja. Ko je še g. kapetan Potočnik v lepem govoru občinstvu raztolmačil demokratski duh, ki vlada v naši armadi, se je v toplih besedah zahvalil srbski major, nakar so vsi sloje peli „Lepo našo domovino“. Cel večer je igrala srbska godba, seveda se je plesalo tudi kolo.

d Borovlje. Preskuševalnico za puške je naša vlada podredila poverjeništvu za uk in bogočastje. To se je brez vsakega dvoma zgodilo na podlagi popolnoma napačnih informacij. Na imenovani preskuševalnici preskušajo cev, če so tako močne in trdne, da prenesejo eksplozijo gotove količine smodnika, ki je večja od one v nabili patroni. Istotako bode vsakdo zaman iskal podlago, na kateri so mogli našo strokovno šolo za puškarsko obrt podrediti istemu poverjeništvu.

Zadnje vesti.

Srbski oddelki zapuščajo Kolčakovo armado.

LDU. Moskva, 5. avgusta. (Dun. KU. Brežično.) V Kolčakovi armadi bojujoči se srbski oddelki nočejo nadaljevati bojevanja in zapuščajo svoje postojanke. Kubanski kozaki, ki so med četami Denjkinovimi, zahtevajo, da jih odpuste v domovino.

Iz Madžarske, Angleške in francoske čete na potu v Budimpešto.

LDU. Budimpešta, 4. avgusta. (ČTU.) Kakor se poroča, so angleške čete z Reke na potu v Budimpešto, da se udeleže zasedbe glavnega mesta. V tukajšnjih poučenih krogih se govori, da vkorakajo v mesto tudi francoske čete.

Budimpešta. 5. avgusta. (Dun. KU.) Osebni promet na madžarskih državnih železnicah je popolnoma ustavljen. Kralj Ferdinand odpotuje danes v Budimpešto.

Mesečnik „Jugoslovanski Trg“ na Dunaju.

Ldu. Dunaj, 5. avgusta. (ČTU.) Prva številka mesečnika „Jugoslovanski Trg“ izide dne 23. t. m. kot mesečna priloga dnevnika „Videnski Dennik“, in sicer v čehoslovaškem, hrvaškem in slovenskem jeziku. Naloga lista je informirati čehoslovaške in jugoslovanske trgovske kroge o možnosti obojestranskega uvoza in izvoza.

Stalna armada 500.000 v Zedinjenih državah.

Ldu Washington, 5. avg. (D. KU.) Vojni minister je kongresu podal predlogo o osnovi stalne armade 500.000 mož.

Velika draginja v Ameriki?

LDU. Breslau, 5. avgusta. (Dun. KU.) »Berliner Tagblatt« poroča iz Züricha: V Zedinjenih državah je nastala zelo opasna draginja, vsled česar je moral parlament prekiniti posvetovanje o mirovni pogodbi in se baviti z draginjo. (Priobčujemo vest v Informacijo, kaj vse izmišlja Nemci. Najnovejše francosko časopisje poroča ravno nasprotno. Op. ur.)

Posledice nemirov v Liverpoolu.

LDU. London, 5. avgusta. (D. KU.) Reuterjev urad poroča: V Liverpoolu je bilo danes mirno. Za nemirov je bil en mož ustreljen, 70 do 80 ljudi je bilo ranjenih in 400 aretiranih. Opijenjenih je bilo več nego 100 trgovin.

Sokol.

s Sokol v Žireh priredi dne 10. avgusta t. l. javno tolovadbo, ki se prične ob 15. uri na travniku za sokolskim domom v Žireh. Nastopili bodo: člani, članice, obrtni naraščaj, šolski deški naraščaj, dekliški šolski naraščaj, pri prostih vajah; obrtni naraščaj še: skupine, člani pa na orodju. Po telovadbi se vrši v dvorani sokolskega doma ljudska veselica s plesom, šaljivo pošto, srečolovom in prosto zabavo. Ker je društvo preskrbelo za občinstvo jestvine in pijačo, upamo, da tudi v tem oziru ne bo nezadovoljnosti. Brate, sestre in vse prijatelje sokolstva v domačem kraju, v Poljanski dolini, Škofji Loki, Kranju, Vrhniki in zlasti Idričane z Ljubljane opozarjamo: pridite, da vidite, kaj delamo Žirovcil!

s Sokol Litija-Šmartno praznuje svojo 10 letnico dne 7. septembra t. l. Opozarjamo bratska društva na ta dan, ko hoče naše društvo javno položiti račun 10 letnega dela. Prireditev je zasnovana na širokem programu in bomo vse potrebno še pravočasno objavili.

Gospodarstvo.

g Nova najdenica premoga. Kakor se čuje, so se odkrile značne žile izbornega premoga, ki zavzemajo površino 600 km² in segajo od Vrhnike še čez Škofjokolo. Z vrtnjem se prične v kratkem. Zapuščena Loka bo kakor vse kaže, postala važen industrijski kraj. A kako je pripravljena na dobo razvitka? Še vedno obstoja v kraju s 2500 prebivalci edino petrazredna deška šola in nikdo se ne gane, da bi priboril mestu vsaj obrtno šolo, ali vsaj meščansko, še Rbnica. Tržič in drugi manjši kraji so se potrudili, da kaj izposlušajo in dosežejo za svoj naraščaj, le Loka spi. Še bo naš človek opravljal najslabše plačano hlapčevska dela, kaj nima naše meščanstvo res za drugo smisla nego za krokanje, zabavljanje in surovost? G. župan Hafner, od vaše energije smo pričakovali nekaj več!

g Omejitev carinskih določb glede uvoza. Finančno ministristvo, generalna direkcija carine v Beogradu je odredilo z okrožnico 26. junija 1919, št. 3846 to-le: Odrejena prepoved trgovanja z neprijateljskimi državami se torej ne sme tolmačiti v tem smislu, češ, da bi se ne smeli uvažati iz teh držav potrebni deli strojev, potrebno orodje, pomočni material za proizvodnjo ter potrebne surovine, v kolikor bi jih ne bilo v državi, marveč se morajo vpoštevati v prvi vrsti prejšnje razmere, in položaj v katerih so se nahajala industrijska podjetja v gotovih naših ozemljih dokler je obstojala bivša avstro-ogrška monarhija, v katero so spadala. Vsled tega sem na temelju člena 273 carinskega zakona sicer pustil še nadalje v veljavi odredbe glede omejitve trgovine z neprijateljskimi državami, vendar pa določil, da se dopusti uvoz: za dele strojev, za ves pomočni material za produkcijo, ter za potrebne surovine, v kolikor jih v državi ni dobili, če jih uvažajo industriji sami za potrebo lastnih podjetij, ne glede na to, odkod so se uvozili in po katerem potu so prišli. Da se to pravilno izvrši,

je treba, da si vsak industrijec, ki potrebuje uvoz kakršnegakoli izmed naštetih predmetov, preskrbi potrdilo industrijske zbornice, v katerem mora biti označeno, s katero panogo produkcije se bavi. Razven tega je za vsak posamezen primer uvoza predmeta doprinesiti potrdilo industrijske zbornice, da so našeti uvozni predmeti za obrat te industrije potrebni; ako ni mogoče, da se to s splošnim potrdilom enkrat za vselej potrdi. Pri uvozu potrebnih surovin za proizvodnjo kakor tudi potrebnega po nožnega materiala za to svrhu, je treba predložiti uvozni carinarni potrdilo ministristva trgovine in industrije kot dokaz, da se dotični predmeti v našem kraljestvu ne morejo nabaviti. Sicer ni potrebno za uvoz nikako drugo odobrenje ali dovoljenje. Uvoz poljedelskih in rokodelskih priprav in orodja, bodisi da jih uvažajo posamezniki, ki se pečajo s poljedelstvom in rokodelstvom, bodisi, da jih uvažajo njihove zadrage in druge organizacije, je ravnatoko dopusten brez ozira na državo, iz katerih predmeti prihajajo. Na ta način smejo industriji, kmetovalci in rokodelci uvažati predmete za svojo potrebo iz vsake države in tudi po poti, ki bi bili zatorjeni za trgovino samo, če jih sami uvažajo.

g Radišni teden v Zagrebu. Društvo „Hrvatski Radiša“, ki si je stavilo nalogo, delati za napredek našega gospodarskega življenja, vzgajati strokovno-tehno-naobražen naraščaj, posredovati med delojemalci in delodajalci, delovati na dosledno uvedbo jugoslovanskega jezika v vseh naših podjetjih in navajati svoje člane k varčnosti, priredi od 15. do 22. avgusta v Zagrebu „Radišni teden“ s sledečim programom. Dne 15. avgusta se odpravi razstava domače narodne industrije (vezenine, izdelki rezbarske, kovinske in keramične obrti), izdelkov šole za umetno obrt, obrtne šole in invalidov in grafične statistike naše mali obrti. Dne 16./VIII. se vrši anketa o nacionalizaciji naše obrti, 18. avgusta anketa o vzgoji strokovno naobraženega naraščaja, 19. avgusta o splošnem kulturnem delu in prosveti, 17. in 22. neprislino medsebojno spoznavanje gostov na Saimištu. Prireditev se vrši pod pokroviteljstvom banice ge. Milke Paleček in g. dr. Z. Sloviča in jo vsem interesentom, pa tudi drugim inteligentom najtopleje priporočamo.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Anton Pesek.
Tiska „Zvezna tiskarna“ v Ljubljani.

Poslano.

Odprto pismo na g. okr. glavarja A. Ipavica v Slov. Gradcu in na „komisijo“ za poročilo škode v severnem delu Slovenije.

Drzmem se omenjene faktorje prositi pojasnila, zakaj so me odstavili kot nadzornika od Florovega premoženja v Meži ob Dravi.

Potem hočem govoriti in informirati javnost o korupciji in protekciji, ki vlada ob štajersko-koroški meji na ljubo gotovim nemškutarjem.

Sp. Dravograd, 1. avgusta 1919.

Josip Macarol

šol. vodi elj v Spod. Dravogradu.

* Uredništvo ne prevzame za „Poslana“ nobene odgovornosti.

Vrtinar oženjen, vojaščine prost, zmožen slovenščine in nemščine se sprejme. Nastop takoj. Plačilne zahteve in spričevala na barona Haebler Soštanj. 1122

Prodajalca ali prodajalke popolnoma izvežbano v knjigarni in papirni stroki se takoj sprejme v knjigarni Vilko Weixl v Mariboru. 1120

Mliar dobro izurjen pri vsakem mlinstem stroju in tudi pri kmetih priljubljen želi mesto nadmlinarja. — Naslov v upravnistvu v Ptuj. 1119

Sprejemem dve viničarski družini na svoja posestva v Mestnem vrhu pri Ptuj in v Zavrčah v Haložah. 1105

Razno:

Dravograd! One dve gospodične — blodinke svetlih bluzah, ki so se peljale dne 2. avgusta proti Celovcu se najlepše prosijo, da vpošljejo naslov onemu častniku v ružavi obleki, ki ju je pozdravil, na upravnistvo lista pod F. S. 1128

KEFIR

Filip Pečenko Ljubljana, Dunajska cesta 6 naznanja si občinstvu, da je otvoril Prvi jugoslovanski zavod za izdelovanje Kefirja in Joghurta. Kefir je od zdravnikov priznan kot najboljši pripomoček proti tuberkulozi, anemiji, želodčnim boleznim itd. Nenadomestljiv za slabotne dojenčke kakor odrasle. Kefir uniči vse človeškemu organizmu škodljive bacile. Pri rednem vživanju istega se doseže visoko starost. Vspeh zajamčen s 1000 K. Razpošilja tudi na deželo.

Razpošiljam lepa bukova drva

žagana, cepljena in meterska, franko na dom. Cene nizke, dobava točna. Srebotnjak, Kolodvorska ulica, šte. 31.

Kupim vsako množino jabolčnika

kakor tudi 420 jabolčnega kisa.

Ponudbe z navedbo množine in najnižje cene na Ljubljana I., poštni predal šte. 163.

Zbirko zanimivih povesti in novel z Gorenjskega obsega knjiga:

„Šopek samotarke“

Spisala znana povsod priljubljena ljudska pesnica in pisateljica M. Komanova

Založila in izdala Zvezna knjigarna v Ljubljani, Marijin trg 8. Cena vezani knjigi K 5.—, broširani K 4.—.

Najlepše darilo mladini je povest slovenskega dečka iz pretekle svetovne vojske

„DORE“

Knjiga je lepo ilustrirana ter bo v mestu in na deželi vzbudila veliko zanimanje. Cena vezani knjigi K 4.—. Dobiva se v knjigarnah kakor tudi v Zvezni knjigarni v Ljubljani, Marijin trg 8.

Komisijaska trgovina

Filip Pečenko, Ljubljana, Dunajska c. 6, priporoča svojo bogato zalogo manufaktur-nega blaga: cefirja, tiskovine, hlačevine, nogavic, robcev, sukanca, gumbov, pritiskačev, rinčic za čevlje in drugih izdelkov čeških tvornic, katere zastopa. 1043

VREČE

vsake vrste in v vsaki množini kupuje vedno in plačuje najbolje trg. firma

J. Kušlan, Kranj, (Gorenjsko).

Prvovrstna

VOZNA kolesa

plašče in cevi

priporoča tvrdka

IGN. VOK

specijalna trgovina šivalnih strojev in koles, Ljubljana, Sodna ul. 7.

MOTORJE

ZA EROPLANE IN AUTOMOBILE II

Austro-Daimler „Hiero“.

Vse druge prvovrstne izdelke! — Orodje, jeklo iz najboljšega materiala. — Veliko izbiro po ugodnih cenah nudi

Ladislav Fuchs, Wien I, Schottenring 17.

ŽENSKO ZDRAVILIŠČE

drž. toplice Dobrna pri Celju

(preje Neuhaus bei Cilli, Steiermark)

vrelec izredno bogat na radiju in ogljikovi kislini.

MAJ—OKTOBER.

DRVA

cele vagone in tudi na m³ oddaja
Gospodarska zveza v Ljubljani.

Kupujem

staro lito železo

vsako množino.

Ponudbe pod šifro „LITO ŽELEZO“ na upravnistvo.

Proda se:

1. Lokomobil, sistem Wolf-Magdeburg Buckau, vročeparni stroj z visokim pritiskom, z 20 m visokim dimnikom iz pločevine in parnim kotlom 17.85 m² kurilne (oziroma vodne) površine, 12-atmosfer nadpritiska, maksimalne moči 75 PS in 240 tur na minuto.

2. Parni kotel, sistem Bouilleur, 23.5 m² kurilne površine, 6 atmosfer pritiska, obstoječ iz zgornjega in spodnjega kotla delan iz la Martinovega jekla.

Oboje se lahko ogleda na licu mesta v tovarni za usnje Karl Pollak, Vrhnika, pismene ponudbe pa naj se pošljejo na naslov: Karl Pollak, Ljubljana, Dunajska cesta 23.

„BRAVA“, lesna trgov. in industr. družba z o. z. v Mariboru

nudi pohištvo

lastnega izdelka in sicer

spalne sobe

v vsaki množini, obstoječe iz 2 dvokrilnih omar s predalom, 2 postelj, 2 nočnih omaric, 1 umivalnik z zrcalom, 1 mize in 4 stolic. — Cena kompletne sobe v hrastovi, bukovni, mahagonovi ali orehovi imitaciji svetlo ali medlo K 2900.—
Permanentna izložba se nahaja v dvorani družbe Tegethoffova s. 51. — Popolne opreme za hotele in sanatorije.

Mali oglasi

stanejo prvih 10 besed 4 K, vsaka nadaljna beseda 30 vln. — Dopisovanje in ženski ponudbe pa vsaka beseda 1 K.

Proda se:

Winchester repetirka, 7 strelav, 11 mm se proda. — Ogleda se v anončni ekspediciji Al. Matelič, Ljubljana, Kongresni trg 3. 1111

Kupi se:

Sveže maline se kupujejo v vseh množinah. Ponudbe na: Destilacija esenc, in izdelovanje sokov. Potnik Sreško, Ljubljana, Stomškova ulica 27.

Kupujem smrekov les, jelka, hrastov in bukov bodi si okrogel ali rezan. Cene za les naložen v vagon se naj naznanijo na V. SCAGNETI, parna žaga za drž. kolodvorom v Ljubljani. 419

Službe:

Iščete se dobri in zanesljivi mizarški pomočniki proti dobri plači. MATIJA PERKO, Celovška cesta nasproti Hotel Vega v Zg. Šiški. Ljubljana. 1127

Slovenski odvjetnik na kmetih na Spod. Štajerskem želi samostojnega koncipijenta pod ugodnimi pogoji. Dopisni pod „odvetnik“ upravnistvu. 1125

Sprejme se čevljarski pomočnik s hrano in tedensko plačo. Poizve se v upravn. l. 1126

Deček krepak za razvažanje paketov se sprejme takoj proti tedenski plači ŠIBENIK, Gosposka ulica 6. 1124

Sprejemem učenca za vrtnarstvo. Ignac Vavda, Tiha pot, Ptuj. 1123

Zanesljive plesarske pomočnice in vajenca takoj sprejme Ant. Mittereger Sp. Šiška, Knezova ul. 121. 1116

Učenec iz boljše hiše z dobrim šolskim spričevalom se sprejme takoj v knjigarni in veletrgovini papirja Vilko Weixl v Mariboru. 1121.

Razkrinkani Habsburžani.

Moja preteklost.

Špisala grofica LARISCH, nečakinja cesarice Elizabete in njena dvorna dama.

(49. nadaljevanje.)

»Toraj ni ena od buržoazije? O, to je pa čisto kaj drugega,« je odgovoril uradnik. »Pa dobro, bom videl, kaj morem storiti,« in odšel je iz sobe, med tem ko sva midva napeto čakala njegove vrnitve.

»Njegova cesarska visokost je v Allandu,« je sporočil načelnik, ko se je vrnil čez četrte ure, in vpludni poklon, ki je spremljal njegove besede, je namigaval, da je razgovor pri kraju.

Ko sva zapustila policijsko ravnateljstvo, sem vprašala Aleksandra, ako ve, kje da je Alland. Odvrnil je, da je v bližini Dunaja, in ko sva obvestila baronico o tem, je sklenila, da pojde drugi dan v Alland in bo zahtevala, da obišče Marijo in prestolonaslednika.

Vsa izmučena od truda in vbadanja sem se vrnila v svoj hotel, kjer sem našla gospo Müllerjevo, ki me je čakala v moji spalnici. Dospela je brzojavka zame. S tresočimi prsti sem jo odprla in bila sem jako nevoljna, čitati prav kratko sporočilo mojega soproga. Grof mi je kratkoma prepovedal še en dan odlašati moj odhod.

Preostajalo mi ni drugega, kakor vrniti se nemudoma v Pardubice. Brzojavko sem priložila pismu na gospo Večero ter jo prosila, da mi sporoči o vsem v zaprtem pismu na Jeno. Baronica mi je odgovorila s prijaznim pismom, rekoč, da mi piše ali brzojavi, kakor hitro dobi kaj glasu o Mariji.

Drugo jutro sem s prvim vlakom zapustila Dunaj!

Še nikdar se nisem tako vesela vračala na svoj mirni dom! Zdel se mi je kakor pristan miru in pokoja po viharju strasti, ki sem ga preživela. Vendar potovanje v Pardubice ni bilo prijetno. Bila sem žrtev bridkih samoočitaj, in bolj kakor kdaj, me je mikalo razodeti grofu vse; čutila pa sem, da ne bi nikdar ničesar čula o svoji poslednji indiscreciji, ako bi tako storila, in zbog tega sem sklenila, da mu ne razbremenim svoje duše. Čeravno imam nekaj moči v svojem značaju, sem se vedno otročje bala, nakopati si soprogo jezo in sem mu redkokedaj kaj zaupala, posebno če so se ne-prilike tikale mojih sorodnikov. Zakaj sem bila tako zločinsko slaba? Sem se vprašala; tedaj pa sem se z grozo spomnila strašne jeklene škrinjice. Kaj je moglo biti v njej? Rudolf je rekel „papirji“ in sklepal sem, da je s tem mogoče menil njegovo dopisovanje z Marijo Večero.

Dozdevalo se mi je, kakor da je ropotanje vlaka z enakomerno vztrajnostjo ponavljalo dvoje imen „Rudolf“ in „Marija“; skušala sem odvrniti svoje misli drugam s tem, da sem zrla na mimo letečo pokrajino, ki je bila nalahno pokrita s snegom; pa otožnost zimske slike me je delala samo še bolj potrto, tako da sem bila prav vesela, ko sem dospela v Pardubice.

Prva noč doma je bila zame res pravi blagoslov, kajti bila sem docela izmučena. Spala sem brez sanj, kakor spi človek le po največji utrujenosti, in ko sem se prebudila, sem se počutila odločno boljše in veselejše. Zaupala sem v Jeno in bilo mi je v veliko olajšavo, govoriti z njo, kajti bila je tako udana in poštena, da sem vedela, da je bila moja skrivnost v dobrem varstvu.

Grof Larisch le delal opazke z bok moje slabe volje in je dejal, da me je obisk na Dunaju naredil prav bolno. »Vendar,« je rekel, »tudi jaz se zdaleka ne počutim dobro in sem se odločil, takoj odpotovati v Mentone; na Dunaju se ne bomo ustavili, marveč se bomo peljali naravnost skozi ter bomo prekinili vožnjo na meji pri Nabrežini.«

Imela sem mnogo posla s pripravami in sem napeto čakala sporočil od baronice Večere. Ker pa jih ni bilo, sem ji pisala, da ostanemo v Pardubicah samo še štiriindvajset ur in da pišem prihodnjič iz Monte Karla.

Zarana sem se podala k počitku na večer 30. januarja in sem še trdno spala, ko je drugo jutro Jeno prišla v sobo in odgrnila težke okenske zastore. V peči še ni bilo zakurjeno in ker me je zeblo, sem potegnila pernico še tesneje čez sebe, hkratu pa rekla nekoliko nejevoljno.

»Kako to, da me tako zgodaj budiš?«

»Gospa grofica,« je izpregovorila Jeno s tako izpremenjenim glasom, da sem komaj verjela, da je bila ona, ki je govorila. »Nekaj strašnega se je zgodilo. Moj Bog... kako vam morem povedati?« In padla je poleg postelje na kolena. »Kako vam morem povedati?« je ponavljala. »Bojim se.«

»Govori, Jeno, povej mi takoj!« sem vzkliknila.

»O, gospa, prestolonaslednik je bil ubit!«

Strmela sem vanjo, skoraj ne da bi razumela strašni pomen njenih besedi. Jezik mi je onemel.

(Dalle orthodontič.)

Najboljši uspeh imajo oglasi v „Jugoslaviji“, ker je zelo razširjena in jo vsakdo rad čita!

Generalna reprezentanca
za kraljestvo SHS
za baterije, žarnice
elektrotehniške

Izdelki svetovnih angleških in slovanskih tvrdk.

Janko Pogačar, Ljubljana.

Skladišča, pisarne in razstavni lokal
Mestni trg 25.

Novo otvorena fabrika
šešira i kapa
u Sarajevu.

Javlja pošt. trgovelma iz mesta i sa strane, da je otpočela svoj rad, i da imade na stovarištu uvek gotove letnje kao i zimske robe. Naručbe izvršnje brzo i tačno. Cene solidne. Moli za poverenje kao i naručbe. S poštovanjem

Nikolić i Papaj

Mašičeva ulica broj 3, Novo Sarajevo.

Brašno pšenično broj „Og“ i za kuhanje, kao i la medeni Puglieser rogači, te laštilo za cipele prispjelo kod

agenturne i komisijonalne radnje

NORBERT WEIS, Zagreb

Bakačeva ulica 4. Telefon br. 7-33.

BARVA in KEMIČNO — ČISTI

vsakovrstno blago

obleke

in PERE

in

SVETLOLIKA

domače perilo

ovratnice, zapesnice

(pošilja po isto na dom)

in srajce

tovarna Jos. Reich

Ljubljana, Poljanski nasip št. 4.

Podružnica: Šelenburgova ulica št. 3.

REPNO SEME

pristno kranjsko po K 15— za kilogram in

rdečo deteljo

„Inkarnat“ po K 6— za kilogram

razpošilja po povzetju po 5 kg po pošti ali večje množine po železnici tvrdka

Ant. Stergar v Kamniku.

Motorno kolo

2 $\frac{1}{4}$ HP, v dobrem stanu se ceno proda.

Naslov v upravništvu.

Josip Jug

stavbeni in pohištveni pleskar in ličar

Rimska cesta št. 16

naznanja, da še vedno dela s pristnim blagom.

Izvršitev točna. Zmerna cena.

Za vsa izvršena dela jamčim 2 leti.

Rdeče maline

za eksport kupuje „BALKAN“, trgovska, spedijska in komisijska del. dr. v Ljubljani, Dunajska cesta št. 33. Prosi se natančne pismene ponudbe.

Rezan in okrogel les

tramove — drva — oglje

kupuje vsako množino

„D R A V A“ lesna trgovska in industr. družba z o. z. v Mariboru.

Naznanilo.

Slav. občinstvu vlijudno naznanjam, da sem otvoril „I. Jugoslovansko posredovalnico za prodajanje in nakupovanje posestev in hiš v Sloveniji, s sedežem v Celju“.

Miloš Komeričky, Celje

Benjamin-Ipavčeva ulica št. 12.

Žveplalne trakove

na tkanini, za žveplanje sodov in kadi izdeluje „KRISTAL“ tvornica kemičnih — proizvodov, —

Naročbe sprejema

I. Globočnik & drug, Ljubljana.

Naznanilo.

Častitim gg. naročnikom kakor tudi sl. občinstvu sploh naznanjam, da svojo brivnico pod Trančo (zraven čevljarskega mosta) s 1. t. m. opustim.

Izrekam tem potom vsem posebno pa stalnim naročnikom za nje cenjeno zaupanje oziroma trajno naklonjenost pristrčno zahvalo!

Obenem naznanjam da bom obstoječo trgovino lasničarskih izdelkov in toaletnih potrebščin istotam še tudi v naprej vodil in se tudi za v naprej najtoplejše priporočam.

Štefan Strmoli

Ljubljana, Pod Trančo 1.

Zaradi opustitve moje veletrgovine na drobno priredim

dne 9. avgusta 1919 ob 9. uri dopoldne

javno

prostovoljno dražbo

moje kompletne, nove, prav dobro ohranjene kupčijske oprave, obstoječe iz: oprave za damski konfeksijski oddelek, za oddelek za čevlje, za modni in manufakturni oddelek in za oddelek kratke robe iz hrastovega in javorovega lesa, štelaže v dolgosti 50 m, 20 elegantnih samostojnih prodajalnih pultov s steklenimi ploščami, mize, predali, 1 nacionalna registrirna blagajna (devet prodajalcev), 12 kompletnih izložbenih oprav iz medi in niklja s steklenimi ploščami, oprava za pisarno, voščene pupe in prsa. Ogled vsak čas mogoč. Zunanjim trgovcem se pošljejo kupljeni predmeti po železnici.

Veletrgovina modnega blaga

J. Kokoschinegg

v Mariboru.